

Türk Dilleri Araştırmaları, 21.1 (2011): 143-159

**Die grammatischen Besonderheiten von
Gülşehrîs *Mantıku't-Tayr***

Aziz Merhan

(İstanbul)

Özet: Anadolu'nun Türkçe yazan ilk şairlerinden Gülşehri, 13. yüzyılın sonu ile 14. yüzyılın başında Kırşehir'de yaşamıştır. 1301/2 yılında Felekname adlı eserini Fars diliyle, 1317 yılında ise İran şairi Feriddüdin Attar'dan serbest çeviri yoluyla *Mantıku't-Tayr* eserini Türk diliyle kaleme almıştır. *Mantıku't-Tayr* çevirisinin Anadolu'daki ilk Türkçe eserlerden olması eserin dil yönünden önemini gösterir. Bu nedenle biz de bu çalışmamızda daha önce 2003 yılında Almanya'da hazırladığımız doktora tezimizden yararlanarak eserdeki dil özelliklerini ele aldık. Çalışmamızın ağırlık noktasını eserdeki fonetik ve morfolojik özellikler oluşturmaktadır. Ancak az da olsa hem Gülşehri'nin yaşamına, eserlerine, *Mantıku't-Tayr*'ının önemine ve konusuna, hem de Arapça ve Farsça sözcüklerin az olduğu söz varlığına değindik.

Anahtar Sözcükler: Gülşehri, Mantıku't-Tayr, Mantıku't-Tayr'ın dili, Eski Anadolu Türkçesi, dilbilgisi.

Abstract: Gülşehri, one of the first Anatolian poets writing in Turkish, lived in Kırşehir from the end of the 13th century until the early 14th century. He wrote his work called *Felekname* in Persian language in 1301/2 and he made a free translation into Turkish language of a work called *Mantıku't-Tayr* of a Persian poet known as Farīd ud-Dīn Attār (Attar of Nishapur). The fact that the translation of *Mantıku't-Tayr* was one of the earliest Turkish works in Anatolia displays the significance of the work in terms of language. Consequently, the language characteristics of the aforementioned work have been discussed in this study taking into account of our doctoral dissertation we prepared in Germany in 2003. The main focus of our study consists of phonological and morphological properties. In addition to this, we have also mentioned slightly the life and works of Gülşehri, the significance and subject of *Mantıku't-Tayr* as well as the vocabulary in which Arabic and Persian words are found rarely.

Keywords: Gülşehri, Mantıku't-Tayr, Language of Mantıku't-Tayr, Old Anatolian Turkish, grammar.